

МР НИКОЛА ШАИНОВИЋ: Потковани народни посланици, дозвољите ми да вас пре свега поздравим и пожелим успешан рад. Предлог председника Републике да формирајам владу примио сам као израз великог поверења и још веће одговорности и дужности пред грађанима Републике Србије у овом тешком тренутку.

Уважавајући ваше познавање ситуације у којој се налазимо, не бих данас детаљно говорио о свим елементима каше економске и политичке стварности.

Морам ипак да подсетим да је једностраним сецесијама почeo дуг и, на жалост, крвав распад наше државе, који је, уз све наше балканске сложености, посебно разбуктане сплетом међународних околности, у којима су се моћне државе Европе и Америке пречесто и превише користиле нашом кризом за своје не само спољнополитичке већ и унутрашње циљеве. Само се тако могу разумети, али не и прихватити, одлуке Међународне заједнице, од којих је тешко рећи која је тежа - да ли неправедне санкције, непримењене до сада према нератујућој држави, да ли мешање у нашу кризу према потребама иојединих светских моћника или демонстрације моћних "успостављања истине", како сада зову оно што је мирољубив свет највино звао пропаганду, медијски рат и слично.

Ио, ситуација је онаква каква јесте и описивајем је поправити не можемо.

Према томе, за сваки део проблематике са којим смо суочени, Влада ће направити план, утврдити циљеве, метод и одговарајућу организацију рада. То што су проблеми велики, то само значи да треба мобилисати више знања и рада и ослонитисе на људе који су спремни да, у време када се народу догађа историја, преузму велику одговорност за учињено и неучињено.

Дакле, основни приступ се може сажети у три елемента, а то су: стратегија, план и људи. Основни циљеви су мир, економски развој и енергична и ефикасна држава.

Наše материјалне могућности представљају моћне и познате ослонце. На њима смо се и до сада одржали. Међународно окружење дефинише окружења која треба реално вредновати и код промене ситуације на међународном плану прилагођавати текуће планове, како би се заштитили стратешки интереси Републике.

На изради планова ангажоваћемо све креативне снаге људи који су спремни и могу да помогну. Неке планове ћемо дефинисати јавно, а други ће бити државна тајна. Онда следи рад без компромиса, болећивости и волунтаризма.

Економски савет Владе, који је до сада дао значајне резултате у конципирању економске политике, наставиће рад и биће допуњен новим члановима, посебно истакнутим личностима из привреде.

Биће формиран правни савет Владе, како би се ангажовао шири круг стручњака на унапређењу законодавства и повећању ефикасности правне државе.

У сарадњи са Привредном комором Србије и водећим претпредузећима у Републици организоваћемо рад на јачању предузећништва у свим облицима својине, а посебно ради сталног прилагођавања како економске политике, тако и практичних мера Владе, пре свега према успешним предузећима, која су и у кризи показала виталност. Економски савет, правни савет и успешни привредници биће креативни ослонац Владе.

Академија наука, универзитети и институти биће позвани на сарадњу при изради стратешких концепата развоја Републике. Атмосфера знања и предузећништва треба да омогући ново активирање најзначајнијег потенцијала, а то су млади и образовани људи.

Однос према функцијама савезне државе је дефинисан Уставом, али је чињеница да је процес разбијања бивше Југославије оставил дубок траг на остваривање надлежности савезне администрације, њено кадровско и организационо стање. Зато ће Влада Србије одмах после формирања савезне Владе, у договору са Владом Црне Горе, дати свој допринос ревитализацији савезних функција, темељно и потпуно.

Темељно, јер су на челу савезне администрације предуго и пречесто последњих година били људи, чији су циљеви били у грубој колизији са интересима српског народа, тако да је то оставило својеврстан печат на структури савезне управе.

Потпуно, јер функције савезне државе не би смеле убудуће да се остварују половинично. Тај цех смо већ довољно платили.

Основна карактеристика наше спољне политике биће борба за мир на просторима бивше Југославије. Кроз учешће у мировном процесу у оквиру ОУН, у склопу наступа СР Југославије, увек ћемо се залагати да се српском народу, који живи на данас ратом захваћеним подручјима, обезбеди право да сам одлучује о својој судбини. Имамо довољно искуства, од Бриона и Хага до Њујорка, од Европске заједнице и КЕБС-а до Уједињених нација, од САД и Русије до Турске, тако да можемо стабилно да одржавамо континуитет спољне политике Републике Србије, која је често нападана, али је доживљавала признања увек када су постојали међународни услови за правичност и равноправан третман свих народа на овом простору: Да подсетим на усвајање Венсовог плана, финалне разговоре у Женеви и слично. Ове мировне напоре подржаваћемо још активнијом борбом за проношење истине о Србији и српском народу у целини. У тај рад унеће се неопходна професионалност и методологија, која одговара структури јавности појединих земаља.

Посебну динамику, заједно са савезном Владом, унећемо у контакте са Србима широм света, што треба да јача њихове везе са Србијом на организован начин, да јача њихов утицај на политику земаља у којима живе и поспеши ефикасност помоћи, коју желе и могу да пруже свом народу данас.

Интегритет Републике Србије је неповредив. То је основни одговор на питање о Косову и Метохији. Желим да овом приликом позовем припаднике албанске, мађарске и других националних мањина на разговоре о остваривању мањинских и људских права, која наша Република обезбеђује у складу са ме-

јунардно признатим нормама.

Економску политику Владе карактерисаће три основна циља то су, пре свега, заустављање даљег пада и раст производње, друго, сузбијање хиперинфлације и треће, јавни радови као подстицај привредног развоја. Реална ограничења на путу реализације ових циљева, како спољна, тако и домаћа, утичу на динамику остваривања, али се не сме допустити да мењају циљеве економске политике.

Овде пре свега треба имати на уму да је криза код нас присутна од 1979. године и да у том периоду производња и животни стандард не само што нису порасли, већ су опали. То је великим делом умањило еластичност нашег економског ткива, тако да је снижен праг социјалне издржљивости за примену радикалних рестриктивних мера.

Такође, треба имати на уму да је у дужем периоду уназад изостало остваривање адекватних и неопходних економских функција савезне државе, што је приморало републичку Владу да донесе читав низ сопствених мера, што се може превазићи само конзистентним преузимањем уставних ингеренција Федерације у области економских токова, за шта ће савезна Влада имати нашу пуну радну подршку.

После првих несналажења од почетка блокаде, последњих месеци се у привреди Србије издвојио један број предузећа у готово свим областима привређивања, која и сада раде, а један број чак и успешно инвестира и развија се. Њима треба помоћи; да би се повукли остали и то унутар сваке гране појединачно. Наиме, Влада ће са привредном комором окупити, на пример, индустрију намештаја око оних који сада успешно раде, не да би потценили остале, већ да би обезбедили трансфер успешних предузећничких активности са расположивим потенцијалима на доступним тржиштима и у постојећим условима, без много приче и јавног хвалисања, афирмишући вредности тржишне економије, здраве, привредно успешне људе и предузећа. Сматрам да бисмо на тај начин отворили нови фронт борбе за повећање производње, не само глобалним мерама, већ широком мобилизацијом унутар појединих привредних области, позивајући на конструктиван изазов и пословодства и синдикате, да расправимо, на пример, зашто једна фабрика обуће ради, а друга иста таква стоји. Време је исувише тешко да би то сматрали пуким тржишним догађајем. Тога ће, наравно, увек бити, али данас они који не могу, не умеју, не истрају, повлаче за собом превелики број људи у социјалну несигурност и бесперспективност.

Санкције нису укинуле нестручне и неспособне, они су остали. Напротив, у овим условима лиферијација по знају и успешности још више је заоштрена и онима који знају и могу свуда се мора давати предност. Организоваћемо посебне активности на заједничком раду са призредом у борби за нова тржишта, наплату потраживања и откуп дугова.

Све је то данас сложено, али резултата и ту има и још много се на томе може урадити. Уверен сам да такав напор неће бити узалудан, да ће довести до привредног раста и афирмације људи, који данас радом помажу себи, предузећу, држа-

ви и свом народу. Они су данас у друштвеним, државним и приватним предузећима и заслужују пуну пажњу и подршку. Та подршка, између осталог, значи спремност Владе да се без резерве ухвати у коштац против против раста нерегуларног тржишта робе и новца, што се посебно манифестије ненаменским коришћењем примарне емисије и неконтролисаним токовима готовог новца, што доводи до дивљања црног курса динара и подстиче инфлационе очекивања по невиђеног нивоа, претећи да угрози елементарне интересе грађана и државе.

Одговор овој појави мора бити на нивоу тежине могућих последица, енергичан и на широком фронту, од Народне банке Југославије, преко бројних финансијских институција, до полиције и правосуђа. Покретање предузећа и елминисање сивих новчаних токова вратиће услове за спровођење конзистентних економских мера.

Републичка Влада мора приоритетно да се бави кључним билансима хране, енергије, лекова и других виталних производа. Неопходне мере ће обухватити програме за извршавање пољопривредних радова у свакој сезони посебно - гориво, ћубриво, пестициди, цене, подстицаји и слично. Пролећни радови су пред нама, услови за њихово обављање морају се одмах обезбедити.

Снаблевавање тржишта виталним производима биће стално у жижи пажње. Макроекономске мере дефинисаћемо заједно са савезном Владом и Народном банком Југославије, а овде бих поменуо само неке.

Стално прилагођавање степена рестриктивности кредитно-монетарне политике, одржавање привредне активности уз истовремено обарање инфлације. Затим, утврђивање намене селективних кредита Народне банке и ригорозна контрола њихових токова, посебно према пољопривреди, извозу и слично.

Последњих дана суючени смо са енормним растом цена, што достиже аларантне разmere. Мора се уважити чињеница да се у условима блокаде не могу само тржишним законитостима усклађивати понуда и тражња. Због тога се у области плате и цена у овим условима мора остваривати неопходна, рационална регулација. То подразумева, с једне стране, објективизацију критеријума за утврђивање већине цене рада и стимулисање пре свега оних који раде, а с друге стране, онемогућавање монополистичког надувавања цена виталних производа и инфраструктурних услуга.

У том смислу треба посебно унапредити систем републичких и савезних робних резерви и јачати њихову улогу регулатора на тржишту.

Аграрна политика треба да обезбеди услове за најрационалнију производњу основних култура - пшенице, кукуруза, сунцокрета и слично, као и развој сточарства. Друго, треба да подстакне уређивање земљишта и посебно наводњавање. Треће, кроз програме ревитализације села посебно ће се подстицати развој сеоског домаћинства и села уопште.

У области фискалне политике треба пре свега обезбедити да се она успите ефикасно спроводи, јер је неизграђена инфраструктура убијања државних прихода због гашења Службе друштвеног књиговодства и ранијих општинских пореских управа.

ва, а нови порески органи и финансијска полиција још нису довољно ефикасни.

Посебно је непокривена област тзв. сиве економије, која се чак подстиче неплаћеним обавезама према држави. Систем убирања јавних прихода треба такође хитно прилагодити условима хиперинфлације.

У области здравства, образовања, науке, културе и спорта суочени смо са великом тешкоћама. Међутим, и сада је у овим областима могућа борба за рационалност, очување виталних функција и реформу права и начина стицања прихода у овим областима.

Посебним програмом мера спречиће се даља стагнација у овим значајним делатностима. Социјална заштита, пензије, брига о борцима и њиховим породицама су наши приоритетни задаци. У нашој Републици се налази велики број избеглица о којима такође морамо да бринемо. Србија ће у свим условима бити земља социјалне правде. Зато је јачање социјалних и пензионих фондова неминовност коју диктира ситуација и окружење.

Даља изградња правног система, као и рационална организација и ефикасно функционисање државних органа, биће приоритетни задаци нове владе. У овим активностима Влада ће нарочито имати у виду улогу Републике као државе у условима тржишне привреде и вишепартијске парламентарне демократије, која треба да буде усмеравајућа и контролија, са неопходном социјалном садржином.

Посебна пажња, при томе, мора бити посвећена развоју система одговорности државних органа за њихов рад и демократској контроли тог рада од стране грађана и Парламента. То нужно захтева јасно разграничење и дефинисање послова државе и послова других јавних институција, територијалне аутономије и локалне самоуправе, и остваривање међусобних односа на начелима утврђених права и обавеза.

То ће омогућити да се увек фиксира одговорност за вршење послова и отклоне појаве одговарања за последице туђег дјеловања, избегавање или неиспуњавање обавеза и слично од чега трпе и грађани и привреда. Ова активност истовремено треба да знатно допринесе развоју и учвршћивању демократског система, који ова влада схвата као систем у коме се до kraја морају поштовати правила игре у остваривању широко постављених права и слобода.

Та права и слободе не могу се користити и остваривати тако да постану сопствена негација и да цео систем воде ка анархији. Изузетно важан задатак ове владе је борба против енормно нараслог криминала и других друштвено опасних појава. Поред повећања ефикасности у раду органа унутрашњих послова, Влада ће стварати и услове за ефикасан и законит рад правосудних органа, као независних државних органа.

Неопходно је радикално јачање инспекција, финансијске полиције и слично. Влада ће посветити посебну пажњу глобалној организацији Републике у области државне управе. Редефинисаће се улога оркуга и њихов значај за вршење власти на целој територији Републике.

Приступајући састављању Владе имао сам бројне консултације. Пре свих консултовао сам посланичке клубове. Наishaо сам на конструктиван приступ Посланичке групе Српске радикалне странке и спремност на сарадњу. Представници ДЕПОС-а су рекли да им свако учешће у Влади везује руке и нарушава опозициону улогу. А представници Демократске странке је чак рекао да ће они, уколико неки појединача из мој захтев уђе у Владу, а члан је Демократске странке, преиспитати његов статус у страници.

Наравно, то није добро. Уместо коментара, поново наглашавам да ће Влада бити увек отворена за сарадњу, али никоме се неће удварати и никога неће молити.

Поштовани посланици, изнес сам вам основну срж програма Владе. Ова влада не тражи никаквих 100 дана, никакав попуст. Тражи само реализам, конструктивност и искрену сарадњу са свим субјектима друштва. Не бојмо се тешкоћа. Позивам све оне који их се не боје да нам се придруже. Тако треба. (Аплауз.)

Након обављених консултација предлажам да Владу Републике Србије чине пет потпредседника, као што је то и до сада било, и министри по ресорима, у складу са постојећим Законом о Влади Србије, с тим што сам предложио четири потпредседника, а петог ћу предложити касније. Желим одмах да вам најавим да ћу највероватније на првој наредној седници предложити измене Закона о Влади, како бих појачао њену ефикасност, флексибилност и могућност да се у њу уврсте и министри без портфела, да се врате заменици министара и све заједно повећа ефикасан рад Владе.

На основу свега тога предлажем за потпредседнике Владе:

- др Зорана Аранђеловића, који је био досадашњи потпредседник и дао велики оперативни допринос у раду постојеће Владе,

- Србољуба Васовића, такође досадашњег потпредседника Владе, човека који је водио оперативне штабове за сетьу, жељту и низ текућих, важних послова,

- Драгослава Јовановића, досадашњег савезног министра за финансије, раније директора СДК Србије, врло стручног човека у области којом се бави и

- Данила Ж. Марковића, досадашњег министра просвете, коме ћу поверити и Министарство просвете у овом мандату.

За министре и чланове Владе предлажем:

- за министра иностраних послова Владислава Јовановића, човека по коме се препознаје дипломатија Републике Србије,

- за министра унутрашњих послова Зорана Соколовића, досадашњег, вредног реализација ове изузетно важне области за нашу Републику,

- за министра одбране Марка Неговановића, досадашњег министра који је започео сложене задатке на трансформацији улоге Републике у новом концепту одбране наше земље у целини, јер се ти задаци морају завршити,

- за министра финансија магистра Славољуба Станића, дугогодишњег експерта и стручњака у савезној Влади, досадашњег заменика министра финансија, који располаже неопходним знањима да унапредимо реализацију, а не само концепт нашег финансијског система,

- за министра за економске односе са инострanstвом Радослава Митровића, рагије генералног директора предузећа "Змај" у Београду, човека који има бројне привредне референце, од "Гоше", преко иностранства, до реализације програма санације "Змаја",

- за министра правде др Томислава Илића, председника Окружног суда у Лесковцу, са основним циљем да министар правде буде истакнути радник из правосудба,

- за министра пољопривреде, шумарства и водопривреде др Јана Кишгерија, досадашњег министра, који је на проблемима ревитализације села и текућим, као и начелним проблемима у овој области, дао значајан допринос,

- за министра индустрије mr Момира Павлићевића, потпредседника Привредне коморе Србије, истакнутог привредника у Републици, генералног директора "Гоше" и носиоца бројних програма за оживљавање металског комплекса у Србији,

- за министра рударства и енергетике др Владимира Живановића, помоћника генералног директора "Електропривреде" Србије и истакнутог носиоца енергетског концепта развоја наше Републике,

- за министра саобраћаја и веза Јарка Катића, досадашњег министра, човека који у изградњи инфраструктуре, по својој струци и знању и пословима директора Института за путеве, које је раније обављао, има сопствени допринос у досадашњем раду,

- за министра за урбанизам, стамбено-комуналне делатности и грађевинарство Уромша Бањанина, такође досадашњег министра, који је својим радом и деловањем у прошлом сазиву Скупштине оставио уверљив утисак,

- за министра трговине и туризма Велимира Михајловића, ранијег министра индустрије, младог и амбициозног човека, за кога верујем да ће ове послове мали успјечно да обави,

- за министра за рад, борачка и социјална питања др Јоване Радића, који је одскора у Влади Републике Србије и који својим знањем, стручношћу, темељношћу у раду гарантује да ћемо овим пословима мали да се бавимо на најојазбиљнији начин,

- за министра за науку и технологију др Слободана Јуковића, бившег ректора Универзитета у Београду, човека демократске оријентације, за кога сматрам да ће мали да скупи научнике у Републици Србији на задацима који нас данас очекују,

- за министра културе mr Ђоку Стојчића, директора Републичког завода за међународну, научну, културну, просветну и техничку сарадњу, јер сматрам да су те референце које има, кључне, не само за афирмацију наше културе у Србији, већ и за њено проношење преко наших граница,

- за министра за здравље др Милоша Банићевића, директора Института за здравље, заштиту мајке и детета Републике Србије, истакнутог стручњака и човека који је непосредно ангажован у градњи и реализацији концепта обнове становништва Србије, што је за нас стратегијски задатак,

- за министра заштите животне средине др Павла Тодоровића, досадашњег министра, који је систематичношћу и марљивошћу у овој области заслужио да то настави да ради,

- за министра за омладину и спорт Владимира Цветковића, широм света познатог спортивског радијника, кога мислим да не треба посебно представљати,

- за министра вера мр Драгана Драгојловића, такође досадашњег министра, који се у овом стрпљивом и врло вредном послу дугогодишњим радом афирмисао,

- за министра за везе са Србима изван Србије Богољуба Ђелицу, сада председника СО Панчево, човека који је својим непосредним радом, самосталним и добровољним, а посебно обиљним ангажовањем на помоћи Србима ван Србије стекао углед, па заслужује да га поставимо на ово место и

- за министра за информације Миљива Павловића, досадашњег министра, са оценом да је то Министарство, посебно последњих месец, бројним публикацијама, контактима са светом, дало крупне, можемо рећи почетне, дали крупне кораке на јачању информација из Србије према свету.

Уверен сам да ће овај састав Владе, по свом стручном и радионом искуству, одговорити задацима који су пред нама, па предлажем Народној скупштини да прихвати и усвоји овај предлог. Хвала.